

ZO ŽIVOTA FARNOSTI

PRÍLOHA RADOŠINSKÝCH NOVÍN

Číslo 4

AUGUST 2011

Kde je viera, tam je láska. Kde je láska, tam je pokoj. Kde je pokoj, tam je požehnanie. Kde je požehnanie, tam je Boh. Kde je Boh, tam nie je núdza.

NOTABENE

V slovníku cudzích slov je pre toto slovo uvedených viac významov: okrem toho; a to; dokonca; ešte naviac; označenie na poznámku; všimni si dobre. Čiže šesť. Nevieme, ktorý z nich mali na mysli vydavatelia časopisu s týmto názvom, ale najviac sa mi pozdáva *všimni si dobre*. Všimni si dobre, že okrem tých, ktorých poznáme a žijú popri nás svojim všedným životom, sú aj takí, ktorí držia v ruke tento časopis. *Okrem toho*, že sú to bezdomovci, *dokonca* si musia takýmto spôsobom zarábať na prežitie. *A to* nie je ľahké, lebo človek hneď prezrádza svoju intimitu: som ten, ktorý nemá prácu, nemá bývanie, možno ani rodinu (možno ho iba nechce poznať), a *ešte naviac* sa mnohí z nich aj hanbia. Prednedávnom som takého stretla. Keď som sa naňho pozrela, hanblivo sa odvrátil namiesto toho, aby využil šancu ponúknuť a zarobiť si. Notabene (uvádzam *poznámku*) – má to ťažké. A už sú využité všetky významy slova notabene.

Pritom, keby sme si od nich časopis kúpili, možno by sme boli prekvapení jeho kvalitou. A onen neznámy, o ktorom

však hneď veľa vieme, by si trochu prilepšil. V poslednom júlovom čísle boli veľmi kvalitné stránky o hudbe s termínmi hudobných podujatí v lete, ale prím má júnové číslo s kvalifikovanými radami pre rodičov neposedných detí pri cestovaní na dovolenku, ale aj iný tzv. prázdny čas; s vysvetlením významu siedmeho dňa na oddych a k tomu hrou Človeče, oddýchni si; radami, ako predísť dnes modernému „vyhoreniu“ sabbaticalom – oddychom, o ktorom sa hovorí už v Biblii. Možno si tam tiež prečítať Pascalovu múdrosť, že „jediným dôvodom ľudského nešťastia je fakt, že človek nedokáže ticho stáť vo svojej izbe“, ďalej koľko kto denne spí – zvieratá i človek; o jednom ideálnom otcovi, ktorý sa vie sám postarať o svoje dve postihnuté dcéry; o tom, ako oddychujú niektorí známi ľudia, ale je tam aj krížovka, zaujímavé a vtipné letné čítanie a tiež dva recepty na prípravu jedla. Tam sa dá čítať všetko.

Notabene – kúpme si aspoň občas NOTABENE.

Antónia Sigetová

Postoj chvíľa, si krásna...

Koľkokrát v živote vyslovíme túto vetu a túžime, aby sa stala skutočnosťou. Ale je to možné, je možné zastaviť čas? Čas je predsa to, čo odchádza do nenávratna. Zamyslime sa nad tým, ako využívame svoj čas a uvažujme, čo vlastne chceme, čo je pre nás dôležité a potrebné aj pre duchovný život. V tomto modernom svete, v čase automobilov, lietadiel, telefónov a internetu má človek viac času ako v minulosti. Aj medicína totiž predĺžila život človeka. Ale vieme ho využiť správne? Väčšina ľudí potrebuje čas pre seba, pre uspokojenie svojich túžob a prianí, ale nemá čas na Boha. Už od narodenia po niečom túžime, máme v sebe niečo, čo nás núti medzi sebou súperiť. Ako deti chceme mať také hračky ako iné deti, ba ešte krajšie. A čo Boh? Ak ich rodičia nevedú tou správnou cestou, ony samy ho ťažko nájdú. Možno neskôr. Prichádzajú roky štúdií. Aj tu chceme dosiahnuť viac. Viac vzdelania, viac titulov, budovať kariéru nehladiac na rodinu, na svoje zdravie, na šťastie, na lásku ... A Boh? Toho teraz

predsa ešte nepotrebujeme. Nemáme čas. Možno neskôr... Boh musí počkať. A Boh čaká. Čaká, kedy aj on dostane šancu navštíviť naše srdcia a naše duše. Mnohých z nás trápia zhubné neresti, alkohol, drogy, prenasleduje nás závisť a nenávisť. Tieto kruté sestry ničia naše medziľudské vzťahy. A Boh? Ten zase len čaká. Čaká a vedie nás po cestách životom ako mrzákov – slepých a hluchých. Roky utekajú, doslova letia. Prichádza staroba, a vtedy sa už nesnažíme mať viac. Možno preto, že už nevládžeme, možno preto, že sme spoznali, že jestvujú aj iné hodnoty. Želáme si zdravie, lásku, šťastie... Všetko, na čo sme nemali čas. Nie je už neskoro? Ako to teraz všetko stihneme? A čo Boh? Áno, teraz by nám už aj on mohol pomôcť... Ale on nám pomáhal po celý čas. To len my sme nemali čas si to všimnúť. On nás miloval, no my sme nemali čas ho milovať.

M. Bušíková

Zdroj: Margušová, I.: Čo chceme?

Spomienky, spomienky...

Rok 2011 je už piaty rok, čo pripravujeme sväté omše jubilatov ako poďakovanie Pánu Bohu za všetky jeho dary, dobrodennie a požehnanie, ktoré nám udeľuje počas celého života. Aj sedemdesiatnici, rodáci, ale i bývajúci vo farnosti Radošina sa zúčastnili na ďakovnej svätej omši 18. júna 2011. Prvé stretnutie pred kostolom bolo zaujímavé i úsmevné, keď sa snažili spomenúť na mená a tváre svojich rovesníkov. Veď niektorí sa nevideli i viac ako 50 rokov. Napríklad rodina pani Marty Bečkovej, rodenej Mákošovej, sa odsťahovala do Nitry pred 55 zostali v Radošine a tu si založili i rodiny. Veľké prekvapenie zažila, keď svojim príbuzným chcela ukázať jazero, ktoré nikdy nezamrzá - Hlavinu - a už ho nenašla. Často si v zhone života ani neuvedomujeme, aké zmeny sa udiali v našej dedine. Až keď sa v spomienkach vraciame na miesta nášho detstva. Veseľá reakcia rodákov bola pri rozhovoroch v Klube dôchodcov, keď Jozef - Dodo Repaský začal hovoriť o svojej rodine. Všetci rodáci si spomenuli na jeho otca, pána učiteľa Repaského, ktorý tu učil od r. 1931 do r. 1968 (Kniha o Radošine) a jeho rukami prešli mnohí žiaci. Najviac sa spomínalo na jeho metódu nápravy neposlušných žiakov, tzv. „prsty do hruštičky“. Kto to zažil, vie o čom píšem. A chlapcom veru nepomohli ani nákrátko ostrihané vlasy, za ktoré ich po prehreškoch často vyťahal. Vtedy boli možno aj slzičky, ale dnes sa na to spomína s úsmevom a hlavne, ani jeden z rodičov sa nebol sťažovať v škole za týranie detí, čo je dnes v móde. A takto by sa dalo hovoriť o všetkých jubilantoch, ktorí spomínali na svoje

Horný rad zľava:

Ing. Rusko Stanislav, Horáčik Jozef, Andris Ivan, Balážik Karol, p. dekan Ľ. Havran, Kučera Štefan, Pikna Jozef, Stredák Rudolf, Rojko Jozef, Repaský Jozef

Dolný rad zľava:

Bečková Marta, r. Mákošová; Pintérová Anna, r. Manasová; Beňová Marta, r. Rožeková; Balážová Mária, za nimi Madarászová Blanka, r. Vičanová; Grznárová Erika; Močková Mária, r. Čanecká; za ňou Chochulová Gabriela, r. Štrbová; Sigetová Mária, r. Otrubná a posledná vpravo Antalíková Matilda

rokmi, a nakoľko tu nemala priamych príbuzných, nemala dôvod na návštevu, okrem 2–3 zastavení, keď prechádzala Radošinou. Ale s radosťou prijala pozvanie a prišla i so svojimi synmi, vnučkou i kmotrou, ktorým chcela ukázať miesta, kde vyrastala spolu so svojimi piatimi súrodencami. Ale tam na ulici kpt. Nálepku sa jej ukázal rad nových rodinných domov. Kedysi tu stál dvojdom, v ktorom bývali spolu s našou rodinou, a kde stála veľká ubytovňa, kuchyňa a jedáleň pre sezónnych robotníkov a robotníčky. Mnohé z nich natrvalo detstvo, na roky dospievania a celého doterajšieho života. Ale i na tragédie, ktoré ich postihli a niektorí pre slzy ani nedokončili svoj príbeh. Čas zahojí všetko. Bolesť prebolí, ale zabudnúť sa nedá. A tak sa v spomienkach išlo ďalej pri pohostení, ktoré pripravili manželia Jozef a Martina Geršiovci, pani Marta Zápražná, Grétko Andrisová. Zákusky od výmyslu sveta napiekli šikovné manželky jubilatov i samotné jubilantky. Aj vďaka nim sa príjemne sedelo a rozprávalo v prítomnosti vdp. dekana Ľ. Havrana a JUDr. Marty Kolkovej, starostky našej obce.

Za pomoc pri organizovaní týchto podujatí počas piatich rokov ďakuje

M. Bušíková

Foto: R. Erent

Šesťdesiat rokov manželstva

Tento rok sa na naše veľké potešenie rozhodlo viacero snúbencov uzavrieť sviatosť manželstva. Nie každému sa podarí osláviť päťdesiat či dokonca šesťdesiat rokov spoločného života a obnoviť si manželské sľuby po toľkých rokoch pred očami veriacich v kostole.

Na začiatku tohto roka oslávili 60 rokov manželstva a pred kňazom potvrdili toto svoje rozhodnutie Jozef Lomov a Katarína Lomová, rod. Uhlíková. Čo za silu ich tak pevne spája aj po toľkých rokoch manželstva? Tu je ich recept.

Vy ste už šesťdesiat rokov manželmi, idem sa vás opýtať, ako ste mohli toľko rokov spolu vydržať.

Pán Jozef so smiechom odpovedá: Ľahko. Mal som ju rád a poslúchal som ju.

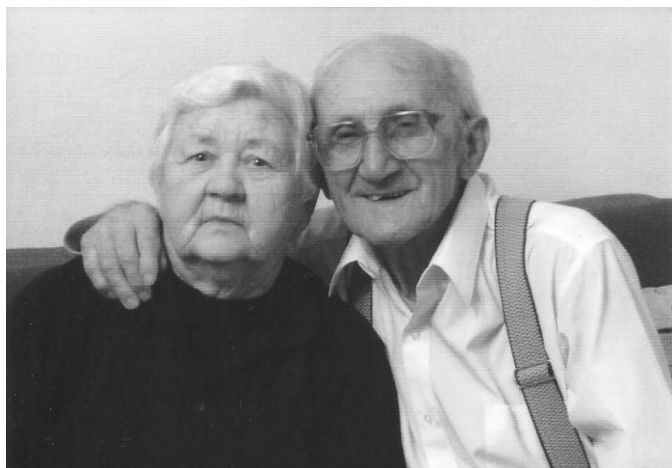
Číže žiadne také ako dnes – po troch rokoch: už ťa nemám rád? Veď aj vy ste mali svoje problémy.

To nás ani nenapadlo. Ja som si ako slobodný občas posedel s kamarátmi a nehovorím, že občas nebol pri tom aj nejaký ten štamperlík. Ale keď som sa oženil, pre mňa to znamenalo, že sa mám starať o rodinu.

Pani Katka dodáva: My sme boli veľmi chudobní. Chodila som pást husi aj cudzím, aby som si zarobila na šaty k hodom. Manželstvo znamenalo, že teraz mám oporu v mužovi a všetko musíme zvládať spolu.

Odkiaľ obaja pochádzate?

Sme z Radošiny. Bývali sme v bývalých bírešských domoch, skromne, ale hladní sme neboli.

Kedy ste sa zobrali a kde ste bývali potom?

Svadbu sme mali 28. januára 1951. Boli to ťažké povojnové časy, ale my sme mali chuť do života, takže sme svoj život zkladali na vzájomnej láske a chuti byť manželmi tak, ako sme to - vtedy nie vpredu, ako je to dnes, ale na boku, kde sa voľakedy konávala ofera -, prisahali, že sa neopustíme ani v dobrom, ani v zlom, ani v zdraví, ani v chorobe... Potom sme bývali u Ludvíka Pánskeho, kde boli domy upravené pre manželov tak, že každý mal jednu izbu a dve rodiny mali spoločnú kuchyňu. V jednom dvore boli štyri kuchyne, bývalo tam osem rodín.

Takú skromnosť si dnes ťažko aj predstaviť. A to sa tam zmes-tili aj vaše deti?

Áno, všetkých päť.

Vy ste mali päť detí? Ja poznám iba dve.

Mali sme ich päť, ale tri nám zomreli (pani Katke sa o tom oči-vidne nechce hovoriť – nečudo). To vieš, bolo tam aj vlhko... Voda v studni na dvore nebola dobrá pre deti, pre ne sme brávali vodu od Miša Ondrejku. Deťom sa tam ľúbilo, lebo ich bolo veľa a mohli sa spolu hrať.

Všetkých päť detí sa narodilo tam?

Áno, všetkých päť sa nám narodilo, kým sme tam bývali. Boli sme tam jedenásť rokov. Medzitým sme si už začali stavať vlastný dom, a hoci ešte nebol dokončený, presťahovali sme sa doňho a postupne sme ho dokončovali.

Je to tento dom, v ktorom sme teraz?

Je to on, ale sprvu sme mali len dve izby, teraz to už máme poprerábané a zväčšené. Vtedy neboli ani rádiá ani televízory. Sedávali sme na lavičkách, ktoré boli pred každým domom

V kytici od detí je 60 ruží

a rozprávali sme sa dlho, niekedy aj do jedenástej večer.

Čo bolo podľa vás najťažšie?

Najťažšie? Najťažšie nebolo vlastne nič, vedeli sme sa uskromniť a mali sme sa radi. Čo sa raz sľúbilo a odprisahal, to sa dodržiavalo. Peniaze často chýbali, ale dôležité bolo, že sme neboli hladní.

Pani Lomová, vy ste nechodili do roboty?

Dokiaľ boli deti malé, bola som s nimi doma, nechcela som ich dávať do škôlky. Nebolo to preto, že by som neverila, že sa tam o deti postarajú, ale hlavne preto, lebo som nemala pre ne pekné oblečenie a doma mohli chodiť aj v starom poobšívanom. Potom som robila osemnásť rokov upratovačku v škole v Piešťanoch a chodila som na brigády do tabačiarne a tak... Započítali mi aj deti, takže dostávam dôchodok, ale malý. *Pán Jozef dodáva:* Ja som nechcel, aby chodila do roboty, doma toho mala dosť.

A vy ste ich dokázali uživiť? Kde ste robili?

Robil som v kameňolome v Radošine, keď sa tam prestalo robiť, šiel som na majetky, ale nie na dlho, potom som išiel do Priemstavu Prievidza a tam som zas robil v kameňolome. Býval som tam a robil som týždňovky.

To musela byť ťažká práca.

Že či! Ale vtedy som mal silu a mal som starosť o rodinu. Takže bolo treba zarábať. Potom som tam mal úraz – poriadne ma privrelo! Maródl som najprv tri mesiace, ale už som sa začal aj báť. Podľa vedúceho som nebol ešte súci vrátiť sa do roboty, tak mi maródku predĺžili ešte dva razy po tri mesiace. Po deviatich mesiacoch som sa tam už nevrátil, ale našiel som si robotu na družstve v Radošine. Tam som robil až do dôchodku.

Koľko máte teraz rokov?

Ja mám osemdesiatšesť a babenka má osemdesiatdva. Ale ja som zdravý, len tlak mám vyšší. Doktorov nemám rád, aj sa mi doktor Šmotlák smial, keď mi kázal ísť k doktorovi Zitovi a ja hovorím: - A veru nepôjdem. Povedal: - On hovorí, že nepôjde. Počuli ste? - A tak aj bolo. Nemohol som dobre jesť, ale prešlo to aj bez doktora. Donedávna som chodil aj do kostola, ale už mi to tak nejde.

Vy ste, pani Lomová, asi viac chorá.

Srdce. A nohy. Nemôžem chodiť, len sa mocem po byte.

Ale záhradu máte aj tak úplne ukážkovú a donedávna ste ju mali dva razy toľkú. Teraz vidím, že ste predali časť na stavebný pozemok.

No, máme menšiu, ale dobre sme predali. Ten chlapec je veľmi robotný, všetko vie spraviť.

V záhrade ma musela naučiť robiť moja. Ja som tam nevedel urobiť celkom nič. Už je dlhšie chorá a ja mám čas, tak jej hovorím: Nemusíš nič robiť, len sa postav a diriguj ma. – Tak ma babka dirigovala a ja som sa to naučil. Ale aj teraz niekedy nevydrží a ide tam, a aspoň sem-tam niečo vytrhne.

Ja vás tam často vidím, asi vás to baví.

Však mi niektorí chlapi na posmech občas povedia: - Čo, Jožko, čakáš, kedy zelina vystrčí hlavu, aby si jej ju mohol odtrhnúť? – Vonku je dobre, je tam čerstvý vzduch...

Mali ste vy vôbec niekedy manželskú krízu?

Krízu? Ani nie. Hneď sme si spolu sadli a spoločne všetko vyriešili. Len aby ma táto moja babenka ešte neopustila, musí sa šetriť. Kto by mi varil? To jedno som sa nenaučil. A kto by ma dirigoval. Ja potrebujem dirigenta. Ťažko by mi bolo bez nej.

Tomu hovorím ukážkové manželstvo. Čo by ste poradili dnešným mladým manželom?

Porozumenie a skromnosť, snažiť sa pochopiť toho druhého. Manželstvo je na celý život. My si po šesťdesiatich rokoch stále rozumieme.

Vzájomná starostlivosť jeden o druhého, pekné oslovovanie, ochota pomôcť (pani Lomová varila a bolo treba aj to ustrážiť!), jednoducho krásny život. Nech vám ešte dlho vydrží!

Ďakujeme za ochotu podeliť sa s nami so svojím životom.

A. Sigetová, foto: rodinný archív

OZNAMY

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY 8-9 2011

AUGUST 2011

Všeobecný: Aby nezamestnaní, bezdomovci a chudobní našli pochopenie a prijatie, ako aj konkrétnu pomoc v prekonávaní svojich ťažkostí.

Misijný: Aby Cirkev bola domovom pre všetkých ľudí a ochotne prijala emigrantov trpiacich pre rasovú či náboženskú diskrimináciu, hlad alebo vojny.

Úmysel KBS: Aby počas prázdnin a dovolení spoločne trávený čas v rodinách prispel k upevneniu vzájomných vzťahov.

ADORÁCIA

V Radošine na prvý piatok od 12. do 18. hodiny.

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

Denne — okrem nedele, pol hodiny pred sv. omšou vo farskom kostole

K prvému piatku:

- **V Radošine** v pondelok od 16.30 do 18.00 hod., v stredu po rannej sv. omši, v piatok od 8. do 9. hod. a popoludní od 15.00 do 16.30 hod.
- **V Behynciach** v utorok od 16.30 do 18.00 hod.
- **V Bzinciach** vo štvrtok od 16.30 do 18.00 hod.

Farská knižnica informuje: Otváracie hodiny farskej knižnice zriadenej v priestoroch obecnej knižnice na Obecnom úrade v Radošine sú: **streda od 13.00 do 16.00 hod.**

KATECHÉZA

Sviatosť krstu: Rodičia, ktorí žiadajú o krst svojho dieťaťa, si dohodnú termín krstu a katechézy pred ním s kňazom osobne, alebo telefonicky (038 5398281, 0905 345869). **Sviatosť krstu sa udeľuje jedenkrát v mesiaci – v tretiu nedeľu.**

Sviatosť manželstva: Snúbenci aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša prídu na farský úrad a žiadajú o udelenia sviatosti manželstva.

Príprava dospelých na prijatie sviatostí: Príprava na prijatie sviatosti krstu dospelých, prípadne iných sviatostí, trvá dva roky.

SEPTEMBER 2011

Všeobecný: Aby v menej rozvinutých častiach sveta ohlasovanie Božieho slova obnovilo ľudské srdcia a povzbudilo ich k aktívnejšej práci pre spoločenský pokrok.

Misijný: Aby sme otvorili svoje srdcia láske a ukončili početné vojny a konflikty, pre ktoré stále trpí náš svet.

Úmysel KBS: Aby sa učitelia, študenti, žiaci i zamestnanci škôl usilovali v nastávajúcom školskom roku vnášať prvky kresťanskej kultúry do svojho prostredia.

SPRÁVY ZO ŽIVOTA FARNOSTI

- Dňa 18. júna bola ďakovná svätá omša za našich sedemdesiatnikov.
- 19. júna, na sviatok Najsvätejšej Trojice slávil náš farský kostol i celá farnosť titul zasvätenia. Popoludní bola pobožnosť venovaná tomuto titulu.
- V poslednom týždni školského roka boli vo všetkých kostoloch farnosti ďakovné sväté omše za prijaté milosti v uplynulom školskom roku: v utorok v Behynciach, vo štvrtok v Bzinciach a v Radošine v piatok.
- Na slávnosť slovanských vierozvestov 5. júla boli veriaci prítomní na svätej omši, ktorú v starobylej Nitre slúžil otec biskup Mons. Viliam Judák na priestranstve pod hradom.

POZÝVAME

- Pozývame veriacich, ktorí majú záujem, na púť pri príležitosti Nanebovzatia Panny Márie do Nitry. Púť sa bude konať v sobotu 13. augusta 2011 a program bude podobný ako po iné roky. Prihlásiť sa treba u p. Bušíkovej čím skôr, aby sa mohol zabezpečiť autobus.
- Deti – koledníci a miništranti – v druhej polovici augusta pôjdeme na púť do Národnej baziliky v Šaštíne.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

AUGUST 2011

6.	Premenenie Pána	sviatok
9.	Sv. Terézia Benedikta z Kríža – Edita Steinová, patrónka Európy	sviatok
10.	Sv. Vavrinec, diakon, mučeník	sviatok
15.	Nanebovzatie Panny Márie	slávnosť
22.	Panna Mária Kráľovná	spomienka
24.	Sv. Bartolomej, apoštol	sviatok
29.	Mučenícka smrť sv. Jána Krstiteľa	spomienka

SEPTEMBER 2011

8.	Narodenie Panny Márie	sviatok
14.	Povýšenie Kríža	sviatok
15.	Sedembolestná Panna Mária	slávnosť
21.	Sv. Matúš, apoštol, evanjelista	sviatok
29.	Sv. Michal, Gabriel, Rafael, archanjeli	sviatok

Veselé detské výroky

- Bol som na svadbe a oni sa tam bozkávali priamo v kostole. Nevadí ti to?
- Viem, že kážeš nastaviť druhé líce, keď bijú. Ale čo, keď ma sestra trafi do oka?
- Prepáč, Ježiško, že som ti nenapísala skôr, ale až teraz som sa naučila písať.
- Ako to robíš, že si taký slávny?
- Bože, si aj bohatý, alebo len slávny?
- Je náš pán farár tvoj kamarát, alebo sa poznáte len pracovne?
- Bože, tvoja Biblia je úžasná. Napísal si aj iné knihy?

Pomocník

Malý chlapec zbadal staručkú babku, ktorá len s námahou kráčala s paličkou do kostola. Ochotný a dobre vychovaný chlapec sa k nej rozbehol, aby vykonal dobrý skutok: „Babička, ja vám pomôžem, odnesiem vám paličku.“